

Legal News

Nejdůležitější právní změny v České republice a na Slovensku

18. 2. 2021

Perspektiva

Teď, když píšu tento úvodník, to vypadá, že předjarní třetí vlně covidu dodá sílu ukončení nouzového stavu našimi poslanci. Pokud se říká, že před svítáním bývá největší tma, tak na tuto situaci to asi platí.

Minulý rok byl pro nás, stejně jako pro všechny ostatní, velmi neobvyklý, ale rozhodně ne temný. Díky nasazení mých kolegů v Praze a Bratislavě dosáhla naše kancelář zatím nejlepších výsledků, přivítali jsme 14 kolegů, začali pracovat pro více než 200 nových klientů, v našem systému jsme založili 960 nových klientských projektů, atd. Ale nejde jen o čísla, víc než v minulých „normálních“ letech jsme si uvědomili, že spolupráce s vámi, našimi klienty, je skutečně partnerství, ve kterém jde o pomoc, podporu, vzájemné obohacení.

Covidová doba lidské i byznysové vztahy lépe nasvítala, více se ukázalo, kdo umí podat pomocnou ruku, na koho je spolehnoutí. Věřím, že jako tým jsme v této zkoušce obstáli. Současně už všichni vyhlížíme „nový normál“, který přinese nové věci a posune nás dopředu. Asi nám teď zbývá bez ohledu na osud nouzového stavu několik těžkých týdnů a měsíců, ale pak už bude jasněji a lépe. Podle jiného rčení: Everything will be OK in the end. If it's not OK, it's not yet the end.

Stanislav Dvořák
Managing Partner | Praha

Eversheds Sutherland

Pobřežní 394/12
Praha 8, 186 00
Česká republika
praha@eversheds-sutherland.cz
www.eversheds-sutherland.cz

Eversheds Sutherland

Hodžovo námestie 1/A
Bratislava, 811 06
Slovenská republika
bratislava@eversheds-sutherland.sk
www.eversheds-sutherland.sk

Pokud máte zákazníky, dodavatele nebo třeba majitele ve Velké Británii, určitě jste s napětím sledovali, jak dopadnou jednání o podmínkách další spolupráce mezi EU a UK po konci přechodného brexitového období k 31. 12. 2020.

Skutečně za minutu dvanáct se EU a UK podařilo dořešit poslední sporné otázky a 24. 12. 2021 byla uzavřena dohoda o obchodu a vzájemné spolupráci. Kromě nulových cel a kvót na zboží, konci volného pohybu a pravidel rybolovu řeší dohoda i ochranu osobních údajů.

Evropská unie a UK se především dohodly na dalším zvláštním přechodném období (tzv. bridge), v jehož rámci zůstává UK pro účely předávání osobních údajů z EHP (tj. EU plus Island, Norsko a Lichtenštejnsko) prozatím nadále v režimu obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Přechodné období bylo stanoveno na dobu 4 měsíců, které může být prodlouženo o další 2 měsíce, tj. maximálně do 30. 6. 2021. Po tuto dobu může nadále docházet k předávání osobních údajů do UK bez omezení stejně jako doposud.

Pokud by EU nepřijala v průběhu tohoto přechodného období rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany osobních údajů vůči UK, ocitne se UK v režimu tzv. třetího státu. Pak bude moci k předávání osobních údajů docházet pouze při splnění dodatečných záruk dle čl. 46 GDPR (zejména standardní smluvní doložky či závazná podniková pravidla nebo při využití některé z výjimek dle čl. 49 GDPR).

Lze předpokládat, že k vydání rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany do ukončení přechodného období dojde. Nicméně pokud by takové rozhodnutí nebylo přijato ani do konce dubna 2021, doporučujeme všem správcům a zpracovatelům předávajícím osobní údaje do UK, aby přistoupili k preventivnímu přijetí odpovídajících záruk. To bude většinou spočívat v uzavření standardních smluvních doložek.

Správci a zpracovatelé exportující data do UK mají také povinnost aktualizovat vedené záznamy o zpracování a informace o zpracování pro subjekty údajů za účelem doplnění informace o předávání osobních údajů do UK.

Pokud naopak dostáváte osobní údaje z UK, tak se pro Vás v důsledku Brexitu nic nemění a žádná další opatření ani kroky činit nemusíte.

Upozorňujeme, že přechodné období neplatí pro tzv. mechanismus jediného kontaktního místa, který nelze pro UK uplatnit již od 1. 1. 2021. Správci a zpracovatelé usazení v UK, kteří zpracovávají osobní údaje fyzických osob z EU v souvislosti s nabídkou zboží nebo služeb těmto osobám, příp. monitorováním jejich chování, mají tak nově povinnost jmenovat svého zástupce usazeného v EU podle článku 27 GDPR.

Záverom roka 2020 došlo na Slovensku k viacerým zmenám v oblasti justície. Jednou z najpodstatnejších je vytvorenie Najvyššieho správneho súdu SR, ktorý na Slovensku doteraz absentoval. Ten bude popri Najvyššom súde SR predstavovať najvyšší súdny orgán vo veciach správneho súdnictva. Jeho sídlo bude v Bratislave.

Najvyšší správny súd bude od 1. 8. 2021 rozhodovať nielen vo veciach preskúmania zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov, ale aj vo veciach rozpustenia politických strán, zákonnosti regionálnych volieb, či disciplinárnom stíhaní sudcov alebo prokurátorov.

Jedným z cieľov reformy je aj posilnenie dôvery občanov v súdnictvo ako také, ktorá je v súčasnosti otrávená. Jej výrazom je aj možnosť odvolania sudcu z funkcie, ak nebude vedieť preukázať svoje majetkové pomery. K odvolaniu sudcu bude môcť dôjsť aj v prípade, ak sa preukážu kontakty sudcu na osoby z prostredia organizovaného zločinu.

Súčasne sa pripravuje reforma súdnej mapy, teda reorganizácia počtu a štruktúry súdov. Počet okresných súdov sa má podstatne znížiť zo súčasných 54 na 30. Rovnako má dôjsť k zmene na úrovni odvolacích súdov, ktoré by mali byť po novom len tri, namiesto súčasných osem. V rámci miest Košice a Bratislava by existujúce okresné súdy mali byť zlúčené do jedného mestského súdu. Osem okresných súdov obchodného registra nahradí jeden súd so sídlom v Žiline. Konanie na všetkých zrušených súdoch bude od 1. 7. 2022 automaticky pokračovať na nástupníckych súdoch. Predpokladá sa špecializácia sudcov, ktorú budú riešiť len vybrané otázky a vytvorenie samostatných správnych súdov. Súdna mapa ešte nie je definitívne schválená a mala by sa realizovať v priebehu budúceho roka. Bližšie informácie k pripravovanej zmene je možné nájsť internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR <http://web.ac-mssr.sk/sudna-mapa-otazky-a-odpovede/>.

Ján Macej | Advokát | Bratislava

Soudy dosud vyžadovaly pro určení ušlého zisku prokázání konkrétní zakázky nebo smlouvy, o kterou podnikatel přišel nesprávným úředním postupem apod. Kdyby se ušlý zisk posuzoval jen podle ušlé zakázky, tak dovedeno ad absurdum, by např. u uzavřené restaurace musel být ušlý zisk odmítnut, protože by poškozený podnikatel jen stěží prokázal, kdo by jinak v konkrétní den do restaurace přišel a „jakou by tam udělal útratu“. Ale podnikatelská činnost je širší. Zahrnuje i činnosti jako obstarání zákazníků, nákup materiálu, administrativu atd.

Z nálezů Ústavního soudu (I.ÚS 922/18), který řeší relativně malou částku ušlého zisku, lze dovodit, že nejde tedy jen o prokázání konkrétní zmařené zakázky.

Zejména u tzv. malých podnikatelů, je třeba zohlednit vlastní charakter podnikání a ke každému přistupovat individuálně. Podnikatel by měl soud co nejvíce seznámit s chodem svého podnikání a nabídnout mu různé podklady pro výpočet ušlého zisku. V tomto případě bylo navrženo i přihlídnout k daňovému přiznání. [I.ÚS 922/18 #1](#)

Hana Mikulková | Advokátka | Praha

1. 6. 2021 nabude účinnosti nový zákon o evidenci skutečných majitelů („zákon“). Zákon, jenž transponuje V. AML směrnici zejména zpřesňuje a rozšiřuje definici skutečného majitele a nově zavádí sankce a veřejný přístup k některým údajům zapsaným v evidenci.

Co se týče definice skutečného majitele obchodní korporace, zákon za něj nově považuje:

- koncového příjemce – tím je osoba, která přímo či nepřímo může získávat více než 25 % z celkového majetkového prospěchu tvořeného při činnosti nebo likvidaci právnické osoby. Rovněž se jím rozumí osoba, která má přímo nebo nepřímo právo na podíl na zisku, jiných vlastních zdrojích nebo likvidačním zůstatku obchodní korporace větší než 25 %; nebo
- osobu s koncovým vlivem – tou se rozumí každá fyzická osoba, která je ovládající osobou dle ust. § 74 a 75 zákona o obchodních korporacích. Obecně lze osobu s koncovým vlivem identifikovat jako osobu, jejíž přímý/nepřímý podíl výrazně převyšuje ostatní, zejména větší než 25 %.

Pokud není možné skutečného majitele takto určit, považují se za skutečného majitele osoby ve vrcholném vedení obchodní korporace a mateřské společnosti, jenž uplatňuje v obchodní korporaci rozhodující vliv – tj. každá fyzická osoba, která zpravidla zajišťuje obchodní vedení a zároveň:

- je členem statutárního orgánu,
- osobou v obdobném postavení, nebo
- je přímo podřízena statutárnímu orgánu právnické osoby.

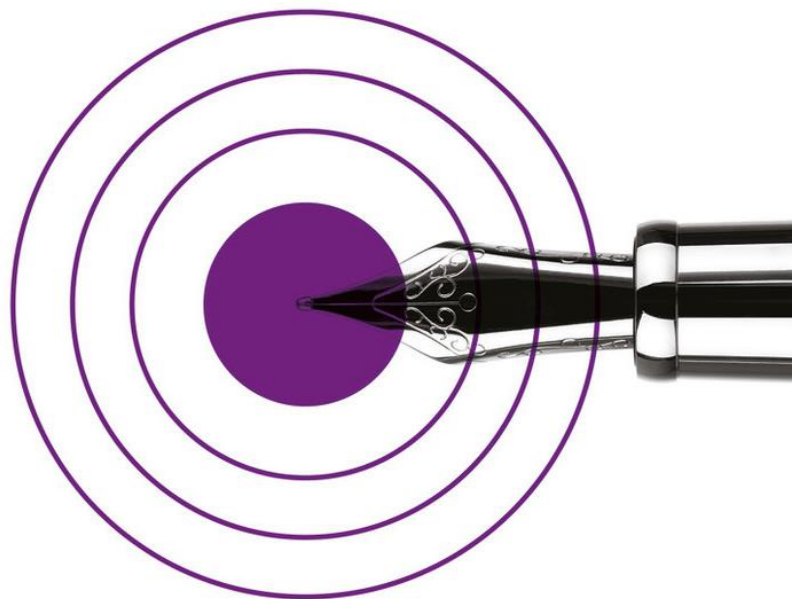
Novinkou je také veřejný přístup k informacím z evidence. Přístupné budou nově údaje jako jméno, měsíc a rok narození skutečného majitele, dále jeho faktické postavení a den, od kterého je osoba skutečným majitelem.

Co se sankcí týče, pokud skutečný majitel není zapsán v evidenci:

- nesmí mu obchodní korporace vyplatit podíl na jejím zisku; a
- ztrácí právo hlasování na valné hromadě.

Zákon dále stanovuje sankce až do výše 500.000 Kč za:

- nezajištění zápisu evidující osobou, která má povinnost být v evidenci vedena; a
- neposkytnutí součinnosti evidující osobě skutečným majitelem v souvislosti s jeho zápisem do evidence.

V najbližších týždňoch možno očakávať prijatie nového zákona o ochrane hospodárskej súťaže z dielne Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (PMÚ)

SK

Nový zákon reflektuje jednak na rozhodovaciu prax PMÚ, ako aj na potrebu transpozície ECN+ smernice, teda smernice (EÚ) 2019/1 z 11.12.2018 o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva o zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu.

Okrem rozšírenia pojmu podnikateľ tak, aby zahŕňal všetky podniky tvoriace hospodársku jednotku (ako je v EÚ práve bežné), došlo tiež k rozšíreniu právomoci PMÚ. PMÚ bude môcť ukladať dočasné opatrenia, a to tak v oblasti konaní o porušení zákazu dohody obmedzujúcej súťaž a zneužití dominantného postavenia, ako aj v oblasti koncentrácií. PMÚ bude môcť ukladať tiež opatrenia nevyhnutné pre ukončenie konania podnikateľa porušujúceho hospodársku súťaž. Rozšírili sa aj oprávnenia PMÚ v oblasti ukladaní sankcií. Jednou z novinek je zavedenie inštitútu penále, ktorého účelom je pôsobiť na podnikateľa, aby včas a riadne splnil povinnosť uloženú mu zákonom alebo PMÚ. Zavádza sa tiež výslovne solidárna zodpovednosť účastníkov, ktorí sú súčasťou jedného podnikateľa, za úhradu pokuty. Nový zákon ďalej obsahuje osobitnú úpravu medzinárodnej spolupráce s orgánmi členských štátov, vďaka ktorej bude môcť PMÚ napríklad požiadať súťažný orgán iného členského štátu o priamy výkon svojho rozhodnutia.

Nový zákon prináša množstvo ďalších zmien (vypustenie jedného z notifikačných kritérií v oblasti koncentrácií, ktoré sa aplikovalo v prípade spoločných podnikov, a to z dôvodu jeho nadbytočnosti, predĺženie lehoty PMÚ na rozhodnutie vo veci, zmena dĺžky úložnej lehoty elektronicky doručovaných úradných správ, či označovanie dôverných informácií).

Je nepochybné, že PMÚ bude využívať všetky oprávnenia, ktoré mu budú novým zákonom výslovne poskytnuté. Vďaka nim bude vedieť podnikateľov účinne obmedziť v ich činnosti ešte pred vydaním svojho rozhodnutia, najmä ak uzná existenciu „dôvodného predpokladu“, s tým, že tento pojem má obsahovo zodpovedať pojmu „prima facie“ podľa judikatúry Európskej komisie a európskych súdov. Podobne bude PMÚ schopný jednoduchšie zabezpečiť skutočné vymożenie svojich rozhodnutí v zahraničí. Z týchto dôvodov odporúčame plánované činnosti či rozhodnutia, ktoré by mohli byť problematické, ešte intenzívnejšie posudzovať z pohľadu súťažného práva.

Michal Hrabovský | Vedúci tímu súťažného práva | Praha, Bratislava

Soňa Petrovičová | Advokátka | Bratislava

Ve zkratce

CZ	Od 1. 1. 2021 mohou zaměstnavatelé poskytovat zaměstnancům příspěvek na stravování kromě stravenek nebo dotovaného závodního stravování i formou peněz, a to se stejným daňovým zvýhodněním. Lze tak omezit administrativu a vyhnout se provizím stravenkových společností.	<u>Ondřej Beneš</u> Advokát Praha
CZ	Na návrh správce domu se souhlasem většiny vlastníků může soud nařídit nucený prodej bytové jednotky vlastníka, který zásadně porušuje práva ostatních vlastníků v domě (např. neplacením příspěvků). Nově není třeba podávat žalobu na plnění, postačí písemná výstraha správce a následně návrh soudu na nařízení prodeje.	<u>Martina Benešová</u> Koncipientka Praha
CZ	Od 1. 1. 2021 došlo k navýšení minimální mzdy při stanovené týdenní pracovní době 40 hodin na 15 200 Kč za měsíc nebo 90,50 Kč za hodinu. Současně došlo také k navýšení nejnižších úrovní zaručené mzdy pro jednotlivé skupiny prací.	<u>Jana Hansliková</u> Advokátka Praha
CZ	Ústavní soud nálezem I. ÚS 760/18 zrušil rozhodnutí Nejvyššího soudu způsobující problémy v úvěrové praxi bank, že zástavní právo (v důsledku principu tzv. akcesority) vzniká teprve tehdy, když vznikne budoucí zajištěná pohledávka. Podle Ústavního soudu i při zajištění budoucí pohledávky je zástavní právo existující a přítomné již od počátku.	<u>Tomáš Jelínek</u> Advokát Praha
SK	Od 9.12.2020 je možné žiadať o dotáciu na nájomné aj v prípade, že právo užívať predmet nájmu vzniklo nájomcovi aj neskôr ako 1.2.2020, najneskôr však 1.8.2020. Zároveň nájomca bude povinný začať splácať nesplatenú časť nájomného od 1.4.2021.	<u>Filip Kozoň</u> Koncipient Bratislava
SK	Od roku 2021 sa 15% sadzba dane z príjmu ponecháva iba pre právnické a fyzické osoby, ktorých príjmy z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti nepresahujú sumu 49 790 eur. Pre rok 2020 platila hranica príjmu až 100 000 eur.	<u>Katarína Liebscherová</u> Advokátka Bratislava

eversheds-sutherland.cz

© Eversheds Sutherland 2021. Všechna práva vyhrazena.

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., a Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., je součástí Eversheds Sutherland, která celosvětově působí prostřednictvím různých samostatných právních subjektů. Úplný popis struktury a seznam kanceláří najdete na www.eversheds-sutherland.com.

Tento dokument a informace v něm uvedené mají pouze obecný informativní charakter a nejsou právní radou v konkrétní záležitosti. Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o. neodpovídá za jakékoli jednání učiněné na základě informací obsažených v tomto dokumentu.